

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【汶水泰雅語】 高中學生組 編號 1 號

yaki mu Iwan Kaynu'(Patas ru Gaga')

paqusan mu yaki mu Iwan Kanu' mha, pintasan su' su kanuwan?

paturigan niya' ku ulaqy tikay mha', mararaya' ni hiya'. sipinqaba' mu su magalpu su masiyaw su tilulin su kal, tumatuk su tunux mha' yani subalay. pqusan mu yaki mha, suwa ka asiki patasan? maha yaki mha, ini i patasi ku ulaqy na kanayril ga sibay su sayhu. pitasan ku ulaqi na kanayril ga balaiq subalay i talan. sku kal i yany ga, ini i bita'y su ini kakuxal. sika'isu nha su papabitay ga, sar'un nha na wahi na ziluk quga tana ku wariyun nha. bahlan quga sima'mu nha qu qaba' kinku kukuy. patasan kun nha ga, mha yaya' mu mha, ulaqy na Tumuk ga asiky kumulawkah i sumru su kinna'muxal, naky magabatunux ku pinatas su. patasan nha i kuwin ga, ini kuwin sar'i na tana quga wahi na ziluk, ini nha sar'i su qaba quga kukuy. matas ga utux i qutux su ri'ax, muxal ru ini baqi sumru subalay, balaiq gi kiya ku kakanairil ka sumkalawkah iquwin. kya ku qutux ka kanairil i qalang miyam, ini niya baqy sumru ku kakuxal na matas ru, magiyay ini patasy. papagyarun qalang ru aruwa sibay su sayhu.

mha yaki Iwan, tiku ma'usa i papatas ga, asiky musa pahgup han. aqih ku pihgup ga, asiky musa pahgup, naky alun ku aqih niya'.

maha' yaki Iwan mha', patasan naku papatas ga patasan niya

na ikhy na baliq ku raqinas han. tutingun niya na istin ka kahuy ku tibalung ka raum sku raqinas. kwarun niya' na bilaq ku ramux, sawman niya na iloh haring ku binta'an. ma'imaw ku ramux kinku iloh laga, blaiq ku patas naku pitasan. tiku pintasan ga, kii' qutux su bwatin i malahan sku inxalan na pinatas laga, blaiq laku pinnatas. tiku pintasan ga, ini nahbut i maniq su nananiquun, ini qaniq su kya ramu ku naniquun, ini kital su qariwan, ini kital su qusiya'. tiku minatas i yaki' Iwan, ralu niya ga Yayut Tiwas, minkahul Sinbahan, yaya' ni Buksy Tasy. payux ku aruwa patasan ni Yayut Tiwas, na'arin i Mabatu'an ru Luliyun Paynux. iqaat mikahul runy i Yayut Tiwas, ihiya ga mikahul Sincuk.

tiku pintasan ga payux ku biru niya', tku minkahul i Sincuk ru Giran ga, qgilahan ru qanarux, tiku mikahul i Taruku ga, kyaku imagal ku liyang niya, kyaku asiga yuzika, inipaska ku qalang ga ini paska ku biru na pinatas.

maha' yaki mu Iwan Kinu', tiku uulaqy kinbahan ga, asy ki ini ungi'y ku Gaga' na nanabakis su sunga'.

我的外婆 Iwan Kaynu'（紋面與禁忌）

我問 yaki Iwan 何時紋面？她說比曾孫女的年紀大一點，約十多歲。我問 yaki Iwan 為什麼要紋面？yaki Iwan 說沒有紋面的女孩要嫁給外族人。紋臉的女孩很漂亮。那時沒有麻醉藥，紋面時為防扭動，會用 ziluk 或 tana 掐脖子，綑綁或壓制四肢。我紋面時，母親說頭目的兒女要堅強。於是我沒有被 tana 或 ziluk 伺候與壓制。紋面需要一天，痛苦難熬。部落一位婦女，在紋面時掙脫，後來就嫁給漢人。

紋面要先向巫醫問卜，若是惡兆就必須拔除，始能紋面。

紋面師先用細枝在臉上畫圖，再用短木棍輕敲排針刺臉，用薄竹片刮除血，在傷口抹上松墨，松墨與血染成臉上美麗的深藍圖騰。紋面後靜養一個多月始能痊癒，期間不可隨意飲食，不吃有血的食物，不可照鏡子與水。

紋面的形式很多，從新竹到宜蘭的 Squliq，額紋粗又長。太魯閣族的額紋還有五條，甚至有十字形。不同族群有不同的紋面形式。

Iwan Kaynu'說，好的紋面確實漂亮，到老仍然是美麗。後代子孫，不要忘記祖先留下的紋面。